Erik Lindenius
E-post: erik.lindenius@umu.se
www.humfak.umu.se

Utredning
2015-05-27
FS 3.1.4-321-14

Bilagor
Förslag till beslut
Remissvar
Remiss

Expedieras till
Prefekter
Humanistiska sektionen

Utredning av poänggräns för kurser och delmoment vid humanistisk fakultet

Bakgrund

De tre studentkårerna vid Umeå universitet, inkom 2013 med en Studentfallsskrivelse med utgångspunkt från de studentfall som inkommit till kårerna under de senaste tre läsåren (ht 2010 till och med vt 2013). Under huvudrubrikerna administration, rättssäkerhet, utbildningskvalitet, studentinflytande och studiesociala områden lämnade studentkårerna 30 förslag till åtgärder för de närmaste tre åren.

Uppdrag

Enligt beslut i universitetsstyrelsen (Dnr 500-1180-13) ska följande åtgärder göras:

> Ur Studentfallsskrivelsen, Studentkårerna bryter ned problembeskrivningarna fakultetsvis och har egna dialoger med fakultetsledningarna. Utifrån dessa dialoger tar varje fakultet/Lärarhögskolan tag i tre områden där man åläggs att senast januari 2014 redovisa till Utbildningsstrategiska rådet vilka problem man framför allt på sin fakultet och hur man har tänkt jobba vidare med dem under läsåret 2013-14. Resultatet av detta arbete redovisas i utbildningsstrategiska rådet under hösten 2014.

I dialog med Umeå studentkår har prodekan Lotta Vikström och utbildningsledare Erik Lindenius kommit överens om att humanistiska fakulteten ska arbeta med tre områden, varav det ena är:

- Utreda om möjlighet finns att skapa en övre poänggräns om 7,5 hp för moment

Beredning

Den 17 februari 2014 presenterades ärendet för humanistiska fakultetsnämnden, som gav klartecken att fortsätta med utredningen. Ett första utkast har diskuterats i fakultetens utbildningsstrategiska kommitté. Därefter har ärendets skickats ut på remiss till institutioner och Humanistiska sektionen.

Institutionerna för språkstudier, historiska studier samt kultur- och medievetenskaper inkom med svar. Samtliga tre uttrycker problem med storlek på delmoment vid vissa typer av utbildningsinslag. Detta har korrigerats genom att använda formuleringsförslag från Idé- och samhällsstudier. Detta har också medfört att en oklarhet kring begreppet ”moment” har förtydligats.

Erik Lindenius
Telefon: 090–786 5624
E-post: erik.lindenius@umu.se
www.humfak.umu.se

Studentfallskrivelsens problembeskrivning
I *Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel* (CSNFS 2001:1) anges att den studerande vid normal studietakt ska ha klarat av:

1. 62,5 procent av sitt studieåtagande under de första 40 veckorna med studiemedel vid heltidsstudier, och
2. 75 procent av sitt studieåtagande för studier som därefter bedrivs med studiemedel (CSNFS 2014:1).

Detta innebär att för andraårsstudenter (och äldre) måste 22,5 hp vara examinerade varje termin, för att de ska kunna erhålla fortsatt ekonomiskt stöd.
I studentfallsskrivelsen beskrivs problemet enligt följande:

> När CSN beslutar om studiestöd görs en bedömning av i vilken utsträckning studenten avklarat sina studier föregående termin. Lagstiftningen möjliggör dock för CSN att de, i särskilda fall, kan ta hänsyn till att studenten inte avklarat sina studier. Under de senaste åren har lagstiftningen och praxis gällande studiestöd förändrats, både vad gäller kraven för att erhålla studiestöd men också vad som anses vara särskilda skäl. En återkommande problematik vid Umeå universitet, särskilt i längre kurser om 30 högskolepoäng, är att CSN utgår från inrapporterade poäng till LADOK. Studenter som avklarat 75 % av kursen, men som inte är formellt godkända på hela kursen, bedöms vara icke-berättigade till studiestöd enligt CSN, trots att de avklarat merparten av kursen. Tidigare kunde lärare, handledare eller kursansvarig intyga till CSN att studenter avklarat 75 %, men sådana intyg godtar CSN inte längre som underlag för beslut gällande studiestödsberättigande.

Som åtgärder föreslår kårerna bland annat att ”Umeå universitet ser över möjligheterna att momentindela kurser motsvarande 15 högskolepoäng eller mer, för att eliminera ovan nämnda problematik.”

Åtgärder
I liggande förslag skärper Humanistiska fakulteten kravet på momentindelningen i relation till kårernas förslag; kurser med större omfattning än 7,5 högskolepoäng ska innehålla delmoment eller prov som, som mest, omfattar 7,5 högskolepoäng. Undantag görs för kurser som innehåller examensarbete, praktik eller projekt.

Förslaget ska ej ses som en uppmaning, eller strategi, för att minska antalet underkända studenter. Snarare ska det tolkas som ett pedagogiskt förtydligande, där en student i stället kan vara underkänd på flera delmoment. Det problem som förslaget försöker åtgärda är att en student som till exempel saknar en enstaka examinerande uppgift på en kurs ej ska förlora rätten till fortsatt studiemedel. Detta är gynnsamt för studenter studenter som väljer att byta utbildningsinriktning.

Ej heller ska förslaget tolkas som ett att det ska bli enklare att studera vidare på högre ”nivåer”. Om krav föreligger på att vissa moment ska vara avslutade innan studenten går vidare till nästföljande nivå, kan det som vanligt regleras via förkunskapskraven i efterföljande kursplaner, genom att ange specifika kurser eller moment som måste vara avklarade.

Tre typer av kurser undantas från beslutet, även om Humanistiska fakulteten gärna ser att institutionerna, om möjligt, strävar efter att inkludera dessa inom förslagets poänggräns.

Erik Lindenius
Telefon: 090–786 5624
E-post: erik.lindenius@umu.se
www.humfak.umu.se

Det första undantaget är examensarbeten. Vid fakulteten finns redan huvudområden som valt att skapa momentindelning på uppsatskurser. Andra institutioner anger betydelsen av att det i Ladok framgår att studenter genomfört ett examensarbete med en omfattning om antingen 15 eller 30 hp. Att dela upp examensarbeten i mindre delar (antingen delmoment eller prov) skulle kunna ställa till med problem för studenter som ansöker om examen eller som söker till utbildningar vid andra lärosäten.

Det andra undantaget är praktikkurser. Liksom examensarbeten är dessa oftast placerade sent i utbildningen, vilket i mindre utsträckning inverkar på studentens behov att kunna uppvisa 22,5 avklarade högskolepoäng på en termin. I vissa fall anses även längden på praktikkurserrna pedagogiskt signalera dess betydelse och vikt inom utbildningen.

Det tredje undantaget är projektarbeten som, i normalfallet, sker med externa samarbetspartners. Här kan vissa befintliga avtal mellan parterna försvåra ett genomförande av minskad poänggräns.

Kostnader och effekter
Som en konsekvens av förslaget kommer ett antal kursplaner behöva revideras, och i vissa fall arbetas om, eftersom deras pedagogiska upplägg påverkas. En genomgång av fakultetens utbud för 2014 visar att 392 kurser är över 7,5 hp långa. Ett flertal av dessa antas redan helt eller delvis vara indelade i delmoment eller prov som omfattar 7,5 hp eller lägre.

Fakulteten tillskjuter inga extra resurser för omarbetningen. Den beräknas kunna ingå i det årliga uppföljningsarbete som görs på de flesta kurser. Därför sätts också ett slutdatum långt fram.

Beslutet skulle innebära en viss ökad återkommande administration för lärare och administratörer. Den exakta tidsomfattningen är svårberäknad. I princip antas att ökningen endast omfattar arbetet kring inrapporterade poäng. Antalet examinationer antas ej öka nämnvärt. Det förefaller sannolikt att många av de kurser som omfattar mer än 7,5 hp redan nu består av ett flertal examinerande uppgifter som måste administreras av ansvariga lärare.

En tänkbar positiv effekt är att stress och oro (sprunget ur osäker finansieringssituation) minskar för studenterna, vilket i sin tur kan öka möjligheten till förbättrade studieresultat. Ett minskat antal omexaminationer eller eftersläpande studenter skulle i sin tur kunna leda till minskad administration.

En eventuell bieffekt skulle även kunna vara att tillgodoräknandehantering för utbildningsansvariga och studentcentrum till viss del skulle förenklas. Delmoment är lättare att inrapportera i Ladok än del av moment.

Humanistiska fakultetsnämnden
Umeå universitet, 901 87 Umeå
www.humfak.umu.se

Beslut
2015-05-27
FS 3.1.4-321-14

Poänggräns för kurser och delmoment vid humanistisk fakultet

Humanistiska fakultetsnämnden beslutar att

alla kurser med större omfattning än 7,5 högskolepoäng – med undantag för kurser som innehåller examensarbeten, praktik eller projektarbeten – ska delas in i delmoment eller prov som omfattar högst 7,5 högskolepoäng vardera.

beslutet ska omfatta de kurser som erbjuds vid humanistiska fakulteten från och med höstterminen 2015.

Från: **Görel Sandström** gorel.sandstrom@sprak.umu.se
Ämne: Re: Remiss [15 maj]: Poänggräns för kurser och delmoment vid humanistisk fakultet.
Datum: 8 maj 2014 12:08
Till: Erik Lindenius erik.lindenius@umu.se
Kopia: Christina Karlberg christina.karlberg@sprak.umu.se, Lars Hubinette lars.hubinette@umu.se, Ingela Valfridsson ingela.valfridsson@tyska.umu.se

Hej Erik,
vi är i stort sett nöjda med remissen men har två förslag till förändringar:
1. att "moment" bör bytas ut mot "provkod" -- det är resultatrapportering till LADOK och inte kursplanens struktur som är det väsentliga. Nya provkoder i LADOK kan läggas in utan att man behöver skriva om kursplaner och uppfinna artificiella moment.
2. att undantag skrivs in för examensarbeten. Fr a examensarbeten om 30 hp är svåra att bryta upp i delprov om högst 7,5 hp. Vi har t.ex. examensarbeten med delprov (även moment faktiskt) som:
- Forskningsplanering 7,5 hp
- Genomförande av forskningsuppgift 7,5 hp
- Forskningsrapportering 15 hp

Det sista examineras genom bedömning av färdigställt examensarbete och det blir svårt att dela upp detta ytterligare.
Hälsningar,
Görel
****
Görel Sandström, FD
Prefekt
Institutionen för språkstudier
Umeå universitet
901 87 UMEÅ
Tel 090-786 6397
http://www.sprak.umu.se
****

28 apr 2014 kl. 12:10 skrev Erik Lindenius <erik.lindenius@umu.se>:

> Till Prefekter
> Humanistiska sektionen
>
> Medsänder remiss för ”Poänggräns för kurser och delmoment vid humanistisk fakultet"
> Svar senast 15 maj
>
> Om möjligt kommer ärendet behandlas i fakultetsnämndens sammanträde 27 maj
>
> <MomentgränsRemiss15maj.pdf>
>
> **Erik Lindenius**
> Utbildningsledare Humanistiska fakulteten
> *Faculty Director of Studies*
> Telefon (phone): 090-786 5624
> twitter: @lindenius
>
> Filosofie doktor i Medie- och kommunikationsvetenskap
> *PhD in Media and Communication*

Institutionen för kultur- och medievetenskaper

2014-05-15

Via e-post

Remissvar från institutionen för kultur- och medievetenskaper: Poänggräns för kurser och delmoment vid Humanistisk fakultet

Det är uppenbart att våra rutiner och kursupplägg krockar med CSNs regelverk och det är våra studenter som blir lidande. En student som läser en fristående kurs eller en programstudent (som ansökt om studiemedel terminsvis istället för läsårsvis) som läser en programkurs med ett avslutande moment på 15 hp under höstterminen (tex C-uppsats) kommer att bli av med studiemedlet under vårterminen (eller i alla fall tillfälligt i januari/februari). Att våra studenter blir av med studiemedlet (om än tillfälligt) var redan tidigare ett problem – först och främst för studenterna men även för de på institutionen som möjligen kan hjälpa berörda studenter ur knipan, dvs rättande lärare som ska rätta (glöm 15 arbetsdagar) och administratörer som ska rapportera in betyg (vilket **måste** göras, dvs lärare jobbar kväll och helg för att studenter ska slippa vänta längre än nödvändigt på studiemedel). Det är flera vid institutionen som förstår problemet och anser att det är ett rimligt förslag att vi anpassar våra moment så att inget moment överskrider 7,5 hp. Det finns dock medarbetare vid institutionen som ifrågasätter förslaget och jag återger de åsikterna nedan:

”De flesta kurser från c-nivån och uppåt drabbas. Förvisso skulle man som fakulteten föreslår införa delmoment i ex. uppsats- eller praktikmoment, men det blir ju endast pappersprodukter eftersom det är svårt att svara upp mot en verklighet i den typen av uppgifter (dessutom kräver väl examen 15 hp uppsats?). Det är helheten som bedöms - den sammanhängande processen, som dessutom kan ta sig olika uttryck (nästan på individnivå). Nej, det är CSN som är problemet - inte universitetet!”

”Det finns ingen pedagogisk vinst med detta förslag och det är enligt min mening helt befängt. KEP bygger på 10 hp-moment utom sista terminen som är mer traditionell med två 7.5 poängsmoment och ett examensarbetsmoment på 15 hp. Det är naturligtvis möjligt att arbeta om hela programmet, men just nu tror jag inte att institutionen vill satsa resurser på det och jag kan heller inte se hur ett examensarbete om två gånger 7.5 hp ska examineras.”

”Flera av våra utbildningar har under många års tid framarbetat kurser och moment där det fordras och förutsätts att moment tillåts vara längre än 7,5 hp. De innefattar ofta praktiska inslag där studenterna arbetar i grupp mot en avslutande examinerande redovisning. Denna art av både praktiska och teoretiska övningar kan inte komprimeras i tid, då faller hela kursupplägget. Samtidigt är dessa övningsuppgifter helt avgörande för utbildningar med branschanknytning, där aspekter på anställningsbarhet och konkurrenskraft bör beaktas. Rörande museologins C-kurs, som innefattas av dels yrkespraktik, dels uppsats, vore det givetvis förödande att inför krav på splittring i 7,5 hp block! Yrkespraktiken omfattar sju veckor på praktikplatsen (samt en avslutande vecka där praktiken och rapporten muntligen redovisas) och är även det en oumbärlig

del av programutbildningen – en kortare praktikperiod skulle inte fylla sitt pedagogiska syfte; det skulle inte ge den insikt i yrkeslivet som praktiken syftar till. Studentutvärderingarna ger till detta också ett tydligt budskap – praktikperioden upplevs absolut inte för lång, snarare återkommer synpunkter på att praktiken borde räcka än längre! Beträffande kandidatuppsatsarbetena, C-uppsatser, ställer vi oss än mer frågande – på vilket sätt skulle det vara möjligt, önskvärt, gångbart, att splittra upp ett uppsatsarbete i två moment om vardera 7,5 hp – vad skulle i sådant fall examineras under det första momentet (en förfärdigad skiss? – hur skulle en sådan kunna betygsättas, kvalitativt enligt den tregradiga skalan?; vem skulle bekosta den ökade administrationen och lärarkraften som en sådan moment-splittring skulle medföra?; vilken reell pedagogisk och kunskapsrelaterad vinst skulle detta ge?)."

"Examinationer bygger generellt på någon form av prov; det baseras också på ett kursmoment som har en början, en mitt och ett slut, med idealt sett någon art av progression inbyggd – studenterna förväntas lära sig något, de förväntas inhämta kunnande som grovt definieras enligt FSR (och när UKÄ väl börjar att utvärdera våra kurser igen, så kommer detta att utvärderas). Att administrativt stycka av en praktikperiod, ett uppsatsmoment, ett projektbaserat moment, i två delar förutsätter att dessa moments delar på ett pedagogiskt meningsfullt sätt kan examineras. Vad skulle prövas halvvägs in på en praktikperiod; halvvägs in på ett uppsatsarbete? – att studenten har påbörjat sin praktik och sin praktikrapport (skiss/utkast); att studenten har skissat ut linjer för uppsatsen… Hur betygsätta sådant!? Denna 'reform' införs inte med någon som helst pedagogisk tanke/vision, utan uteslutande för att kompensera en annan myndighets bristfälliga regelverk – nämligen UKÄs. Vi, universitetsutbildningarna, ska således styckas upp och pedagogiskt *försämras*, för att kompensera en kameral brist i regelverket hos UKÄ!

Dag som ovan
Susanne Holst
Studierektor

Umeå universitet, 901 87 Umeå
Institutionen för idé- och samhällsstudier
Jonas Nilsson, studierektor

2014-05-15

Remissvar angående

Poänggräns för kurser och delmoment vid humanistisk fakultet

Institutionen för idé- och samhällsstudier vill här kommentera förslaget till poänggräns för kurser och delmoment.

I remissen föreslås att ”alla kurser med större omfattning än 7,5 högskolepoäng, ska innehålla delmoment. Delmoment får som mest omfatta 7,5 högskolepoäng.”

Institutionen är positivt inställd till ambitionen som ligger bakom förslaget, men kritiska mot den föreslagna regeln.

En inledande anmärkning är att det finns olika sätt att göra en uppdelning av poängen i en kurs. I Umeå universitets kursplanemall talas om ”del av kurs” och det anges att del av kurs ska överensstämma med ”hur resultatet av examinationen rapporteras in i ladok”. I ladok finns två nivåer på vilka betyg kan rapporteras in: prov och helkurs. I det föreliggande förslaget används termen ”delmoment”. Det som i kursplaner ofta benämns ”delmoment” eller ”moment” kan delas upp i flera olika prov, som rapporteras in separat i ladok. Ett exempel på detta är 30-poängskursen Filosofi A som består av fyra moment om 7,5 hp vardera och där varje moment är indelat i två till fem olika prov som rapporteras in var för sig. Vid Institutionen för idé- och samhällsstudier är det vanligt att även kurser och moment på 7,5 hp är indelade i flera olika prov som har egna provkoder i ladok.

Om det man vill uppnå är att delar av examinationen på en kurs som studenter har klarat av kan rapporteras in i ladok även om inte hela kursen är slutförd, så kan det alltså åstadkommas genom att kursen delas upp antingen i delmoment eller i separata prov.

Det finns dock kurser och delmoment som bör omfatta mer än 7,5 hp. Det gäller bland annat de examensarbeten som utgörs av uppsatskurser eller uppsatsmoment. Kandidatuppsatser bör omfatta, och i ladok rapporteras in som, minst 15 hp, och magister- och masteruppsatser bör rapporteras in som antingen 15 eller 30 hp. Det är viktigt att det i ladok tydligt framgår att studenter genomfört ett examensarbete med en omfattning om antingen 15 eller 30 hp. Att dela upp examensarbeten i mindre delar (antingen delmoment eller prov) skulle kunna ställa till med problem för studenter som ansöker om examen eller som söker till utbildningar vid andra lärosäten.

Även för praktikkurser och kurser som utgörs av större projektarbeten bör de delar av en kurs som rapporteras in i ladok kunna vara betydligt större än 7,5 hp.

Umeå universitet, 901 87 Umeå
Institutionen för idé- och samhällsstudier
Jonas Nilsson, studierektor

2014-05-15

Det finns många fördelar, inte minst för våra studenter, med att olika delar av examinationen på kurser och moment i kursplaner ges en bestämd poängomfattning och separat rapporteras in i ladok.

Med hänvisning till det som anförts ovan föreslår vi dock att det förslag till beslut som remissen innehåller revideras. Vi föreslår istället att humanistiska fakultetsnämnden beslutar att följande regel ska gälla:

> Alla kurser med större omfattning än 7,5 högskolepoäng – med undantag för kurser som innehåller examensarbeten, praktik eller projektarbeten – ska delas in i delmoment eller prov som omfattar högst 7,5 högskolepoäng vardera.

Remissen har skickats ut till alla anställda vid institutionen via e-post med en uppmaning om att komma in med synpunkter på förslaget och de synpunkter som kommit in har inarbetats i det här remissvaret.

Erik Lindenius
Telefon: 090–786 5624
E-post: erik.lindenius@umu.se
www.humfak.umu.se

Missiv
28 april
FS 3.1.4-321-14

Bilagor
Utredning
Förslag till beslut
Studentfallsskrivelsen

Expedieras till
Prefekter
Humanistiska sektionen

Remiss

Humanistiska fakulteten skickar härmed ut förslag till *Poänggräns för kurser och delmoment vid humanistisk fakultet*.

Vi ber om synpunkter och tillägg både på utredning och beslutsförslag.

Sänd era remissvar till erik.lindenius@umu.se senast torsdag 15 maj.

Erik Lindenius
Telefon: 090–786 5624
E-post: erik.lindenius@umu.se
www.humfak.umu.se

Utredning
28 april
FS 3.1.4-321-14

Bilagor
Förslag till beslut
Studentfallsskrivelsen

Expedieras till
Prefekter
Humanistiska sektionen

Utredning

Bakgrund

De tre studentkårerna vid Umeå universitet, inkom 2013 med en Studentfallsskrivelse med utgångspunkt från de studentfall som inkommit till kårerna under de senaste tre läsåren (ht 2010 till och med vt 2013). Under huvudrubrikerna administration, rättssäkerhet, utbildningskvalitet, studentinflytande och studiesociala områden lämnade studentkårerna 30 förslag till åtgärder för de närmaste tre åren (Bilaga).

Uppdrag

Enligt beslut i universitetsstyrelsen (Dnr 500-1180-13) ska följande åtgärder göras:

> Ur Studentfallsskrivelsen, Studentkårerna bryter ned problembeskrivningarna fakultetsvis och har egna dialoger med fakultetsledningarna. Utifrån dessa dialoger tar varje fakultet/Lärarhögskolan tag i tre områden där man åläggs att senast januari 2014 redovisa till Utbildningsstrategiska rådet vilka problem man framför allt på sin fakultet och hur man har tänkt jobba vidare med dem under läsåret 2013-14. Resultatet av detta arbete redovisas i utbildningsstrategiska rådet under hösten 2014.

I dialog med Umeå studentkår har prodekan Lotta Vikström och utbildningsledare Erik Lindenius kommit överens om att humanistiska fakulteten ska arbeta med tre områden, varav det ena är:

- Utreda om möjlighet finns att skapa en övre poänggräns om 7,5 hp för moment

Den 17 februari 2014 presenterades ärendet för humanistiska fakultetsnämnden, som gav klartecken att fortsätta med utredningen. Ett första utkast har diskuterats i fakultetens utbildningsstrategiska kommitté.

Studentfallskrivelsens problembeskrivning

I *Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel* (CSNFS 2001:1) anges att den studerande vid normal studietakt ska ha klarat av:

1. 62,5 procent av sitt studieåtagande under de första 40 veckorna med studiemedel vid heltidsstudier, och
2. 75 procent av sitt studieåtagande för studier som därefter bedrivs med studiemedel (CSNFS 2014:1).

Detta innebär att för andraårsstudenter (och äldre) måste 22,5 hp vara examinerade varje termin, för att de ska kunna erhålla fortsatt ekonomiskt stöd.

Erik Lindenius
Telefon: 090–786 5624
E-post: erik.lindenius@umu.se
www.humfak.umu.se

I studentfallsskrivelsen beskrivs problemet enligt följande:

> När CSN beslutar om studiestöd görs en bedömning av i vilken utsträckning studenten avklarat sina studier föregående termin. Lagstiftningen möjliggör dock för CSN att de, i särskilda fall, kan ta hänsyn till att studenten inte avklarat sina studier. Under de senaste åren har lagstiftningen och praxis gällande studiestöd förändrats, både vad gäller kraven för att erhålla studiestöd men också vad som anses vara särskilda skäl. En återkommande problematik vid Umeå universitet, särskilt i längre kurser om 30 högskolepoäng, är att CSN utgår från inrapporterade poäng till LADOK. Studenter som avklarat 75 % av kursen, men som inte är formellt godkända på hela kursen, bedöms vara icke-berättigade till studiestöd enligt CSN, trots att de avklarat merparten av kursen. Tidigare kunde lärare, handledare eller kursansvarig intyga till CSN att studenter avklarat 75 %, men sådana intyg godtar CSN inte längre som underlag för beslut gällande studiestödsberättigande.

Som åtgärder föreslår kårerna bland annat att ”Umeå universitet ser över möjligheterna att momentindela kurser motsvarande 15 högskolepoäng eller mer, för att eliminera ovan nämnda problematik.”

Åtgärder
I liggande förslag skärper Humanistiska fakulteten kravet på momentindelningen i relation till kårernas förslag; alla kurser med större omfattning än 7,5 högskolepoäng ska innehålla delmoment, och delmoment får som mest omfatta 7,5 högskolepoäng.

Varje centralt ingrepp i undervisningsverksamheten måste föregås av försiktighet. Vad gäller hanterandet av studenternas studier i relation till CSN kan Humanistiska fakulteten välja två typer av förhållningssätt. Det första är föreslå det som en icke-obligatorisk riktlinje. Utbildningarna får då välja fritt huruvida de vill införa sådana begränsningar, utifrån möjlighet och resurser.

Det andra är att införa det som en regel. Fördelen med detta är att fakulteten ger en tydlig signal att alla studerande ska ges samma förutsättningar till en dräglig situation vad gäller studiemedel.

Förslaget ska ej ses som en uppmaning eller strategi för att minska antalet underkända studenter. Snarare ska det tolkas som ett pedagogiskt förtydligande, där en student i stället kan vara underkänd på flera delmoment. Det problem som förslaget försöker åtgärda är att en student som till exempel saknar en enstaka examinerande uppgift på en kurs ej ska förlora rätten till fortsatt studiemedel.

Ej heller ska förslaget tolkas som ett att det ska bli enklare att studera vidare på högre ”nivåer”. Om krav föreligger på att vissa moment ska vara avslutade innan studenten går vidare till nästföljande nivå, kan det som vanligt regleras via förkunskapskraven i efterföljande kursplaner, genom att ange specifika kurser eller moment som måste vara avklarade.

Kostnader och effekter
Som en konsekvens av förslaget kommer ett antal kursplaner behöva revideras, och i vissa fall arbetas om, eftersom deras pedagogiska upplägg påverkas. En genomgång av fakultetens utbud för 2014 visar att 392 kurser är över 7,5 hp långa. Ett flertal av dessa antas redan helt eller delvis vara indelade i delmoment om 7,5 hp eller lägre.

Erik Lindenius
Telefon: 090–786 5624
E-post: erik.lindenius@umu.se
www.humfak.umu.se

Fakulteten tillskjuter inga extra resurser för omarbetningen. Den beräknas kunna ingå i det årliga uppföljningsarbete som görs på de flesta kurser. Därför sätts också ett slutdatum långt fram.

Beslutet skulle innebära en viss ökad återkommande administration för lärare och administratörer. Den exakta tidsomfattningen är svårberäknad. I princip antas att ökningen endast omfattar arbetet kring inrapporterade poäng. Antalet examinationer antas ej öka nämnvärt. Det förefaller sannolikt att många av de kurser som omfattar mer än 7,5 hp redan nu består av ett flertal examinationsmoment som måste administreras av ansvariga lärare.

En tänkbar positiv effekt är att stress och oro (sprunget ur osäker finansieringssituation) minskar för studenterna, vilket i sin tur kan öka möjligheten till förbättrade studieresultat. Ett minskat antal omexaminationer eller eftersläpande studenter skulle i sin tur kunna leda till minskad administration.

En eventuell bieffekt skulle även kunna vara att tillgodoräknandehantering för utbildningsansvariga och studentcentrum till viss del skulle förenklas. Delmoment är lättare att inrapportera i Ladok än del av moment.

Erik Lindenius
Utbildningsledare

Humanistiska fakultetsnämnden
Umeå universitet, 901 87 Umeå
www.humfak.umu.se

Beslut
REMISS
FS 3.1.4-321-14

Poänggräns för kurser och delmoment vid humanistisk fakultet

Humanistiska fakultetsnämnden beslutar att

alla kurser med större omfattning än 7,5 högskolepoäng, ska innehålla delmoment. Delmoment får som mest omfatta 7,5 högskolepoäng.

beslutet ska omfatta alla kurser som erbjuds vid humanistiska fakulteten från och med höstterminen 2015.

UMEÅ STUDENTKÅR
~ Studentfackligt arbete sedan 1959 ~

Umeå Medicinska Studentkår

NTK
Umeå naturvetar- och teknologkår

Studentfallsskrivelsen 2013

Umeå studentkår
Box 7652, S-907 13 Umeå
www.umeastudentkar.se

Umeå Medicinska Studentkår
Klintvägen 55, S-907 37 Umeå
www.medicinska.se

Umeå naturvetar- och teknologkår
MIT-huset, S-901 87 Umeå
www.ntk.umu.se

INNEHÅLL

1. INLEDNING 3
1.1 OM STUDENTFALLSSKRIVELSEN 3
1.2 ARBETET MED STUDENTFALLSSKRIVELSEN 4
1.3 DET GÄLLANDE REGELVERKET 5
2. ADMINISTRATION 6
2.1 ADMINISTRATIVA RUTINER 6
2.2 KURSPLANERING 6
3. RÄTTSSÄKERHET 8
3.1 KURSPLANER 8
3.2 EXAMINATION 8
3.3 GÄLLANDE REGELVERK FÖR UPPSATSER 9
3.4 VERKSAMHETSFÖRLAGD UTBILDNING 10
4. UTBILDNINGSKVALITÉ 11
4.1 HANDLEDNING 11
4.2 LÄRARES ARBETSBELASTNING 11
5. STUDENTINFLYTANDE 13
5.1 KURSUTVÄRDERING 13
6. STUDIESOCIALA OMRÅDEN 14
6.1 STUDIESTÖDSLAGSTIFTNINGEN 14
6.2 INTERNATIONELLA STUDENTER 14
6.3 ETT UNIVERSITET FÖR ALLA 15
6.4 ARBETSMILJÖ 15

1. INLEDNING

1.1 OM STUDENTFALLSSKRIVELSEN

Studentfallsskrivelsen syftar till att åskådliggöra återkommande problem som studenter vid Umeå universitet vänder sig till studentkårerna för att få hjälp med. Som författare står utbildningsbevakarna och studiesocialt ansvariga från de tre studentkårerna vid Umeå universitet.

Umeå Medicinska Studentkår företräder studerande inom grund-, avancerad och forskarnivå vid den medicinska fakulteten. Utbildningsbevakningen sker med en bred förankring bland studentrepresentanterna i olika studieråd med inriktning mot olika utbildningsprogram samt för forskarutbildningen. Vidare så har styrelsen utsedda kontaktpersoner inom sig för att åsikter från representanterna ska nå kårens högsta verkställande organ. Styrelsens ledamöter tar emot enskilda studentfall.

Umeå studentkår företräder studerande inom grund-, avancerad och forskarnivå vid humanistisk fakultet, samhällsvetenskaplig fakultet samt Lärarhögskolan. Utbildningsbevakningen sker i olika former beroende på fakultet, men samordnas genom kårens fem sektionsutbildningsbevakare som tar emot enskilda studentfall. Centralt har kåren ytterligare en utbildningsbevakare som samordnar arbetet med sektionsutbildningsbevakarna.

Umeå naturvetar- och teknologkår företräder studerande inom grund-, avancerad och forskarnivå vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet. Utbildningsbevakningen sker genom utbildningsbevakningsenheten där kårens sektioner samarbetar med kårens centrala utbildningsbevakare som tar emot enskilda studentfall. För studerande på forskarnivå finns även ett särskilt doktorandombud.

Tillsammans företräder dessa tre studentkårer samtliga studerande vid Umeå universitet, oavsett utbildningsnivå och vare sig de studerande är på campus eller är distansstudenter. Samarbetet mellan studentkårerna i utbildningsfrågor är omfattande och studentfallsskrivelsen är ett exempel på resultatet av detta samarbete.

Studentfallsskrivelsen utgår från de studentfall som inkommit till studentkårerna under de tre senaste läsåren från och med höstterminen 2010 till och med vårterminen 2013. Inkomna studentfall har diarieförts och kategoriserats enligt en bestämd mall.[1]

När samtliga studentfallsdiarier från de tre studentkårerna sammanställdes var materialet digert och återkommande mönster kunde ses. Utifrån dessa mönster uppdelas denna skrivelse i fem huvudrubriker, dessa är i sin tur indelade i ett antal underrubriker. Varje underrubrik har återkommande genom skrivelsen strukturerats enligt följande: *studentkårernas grundsyn*, *studentkårernas problembeskrivning* samt *studentkårernas förslag till åtgärd*.

[1] Diariet bifogas ej till skrivelsen då denna text primärt tjänar syftet att åskådliggöra och problematisera studentfallen i ett större sammanhang.

De generella mönster som skildras i studentfallsskrivelsen utgörs inte endast av händelser där det gällande regelverket inte har efterlevts utan också händelser där olämpligt agerande, bristfällig information eller felaktig administration varit orsak till problemets uppkomst (se bilaga 1). Värt att påpeka är att vi valt att inte ha ett specifikt tema för informations- och kommunikationsproblem. Skälet till detta är att bristande kommunikation och otydlig information ofta har betydande roll i de inkomna studentfallen, detta oavsett kategori. Informations- och kommunikationsproblem är således att betrakta som genomgående

Studentfallen som ligger till grund för denna skrivelse har inkommit både från studenter och från undervisande eller administrativ personal. Gemensamt är att de uppkomna problemen på ett eller annat sätt försätter studenter i en problematisk situation.

En aspekt värd att lyfta fram är det mörkertal av studentfall som aldrig når studentkårernas utbildningsbevakare eller studiesocialt ansvariga. Studentkårerna är medvetna om detta mörkertal men anser att den underliggande sammanställningen av de tre senaste läsårens studentfall fångar upp relevanta strukturella problem på ett övergripande sätt.

Vår förhoppning är att studentfallsskrivelsen 2013 ska ligga till grund för en god diskussion och ett fortsatt gott samarbete med Umeå universitet under de närmsta tre åren för att säkerställa en tillfredsställande studiemiljö och stärka rättssäkerheten samt studentinflytandet.

1.2 ARBETET MED STUDENTFALLSSKRIVELSEN

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Studentfallsskrivelsen är det mest omfattande arbete som studentkårernas utbildningsbevakare och studiesocialt ansvariga gemensamt producerar gällande områden såsom administration, rättssäkerhet, utbildningskvalité, studentinflytande och studiesociala aspekter. Dessa områden berör varje student som studerar vid Umeå universitet. Hur Umeå universitet väljer att bemöta och arbeta med denna skrivelse är av yttersta vikt för utvecklingen av utbildningens kvalité, säkerställandet av studenternas rättigheter och fullföljandet av Umeå universitets skyldigheter.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Kontinuitet och uppföljning är ett återkommande problem för studentkårerna då utbildningsbevakare och engagerade studenter i regel byts ut varje år. För att studentfallsskrivelsen ska följas upp på ett adekvat sätt är det nödvändigt att Umeå universitet tar sig an denna skrivelse och utarbetar en plan för hur och när återkoppling och eventuella åtgärder ska ske.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att en tidsplan från Umeå universitet presenteras höstterminen 2013 om hur de planerar att arbeta med studentfallsskrivelsen.

1.3 DET GÄLLANDE REGELVERKET

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Det är av stor vikt att det gällande regelverket efterlevs och tydligt kommuniceras till studenterna. Detta i syfte att säkerställa en korrekt myndighetsutövning då den kan granskas av samtliga berörda parter. Dessutom är det av stor vikt att det finns en lättillgänglig sammanställning av det gällande regelverk som reglerar Umeå universitets verksamhet. I nuläget är *Regelsamlingen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Umeå universitet* en sådan sammanställning. Regelsamlingen är studentens främsta källa att vända sig till för att söka svar på hur utbildningen regleras. Med anledning av detta ska denna regelsamling vara uppdaterad, lättförstådd och väl strukturerad.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Idag saknar Umeå universitet ett system för uppföljning av regelbrott. Detta är i studentkårernas ögon anmärkningsvärt och högst problematiskt. När studenter söker studentkårernas hjälp rörande deras utbildning och sedan undrar vad som kommer hända härnäst kan studentkårerna sällan lämna konkreta besked huruvida åtgärder kommer vidtas. Studenterna upplever ofta att det kan vara menlöst att lyfta och belysa en viss problematik då det gällande regelverket ofta inte erbjuder konkreta efterföljder vid regelbrott. Därför anser studentkårerna att det är av stor vikt att ett förbättringsarbete kring uppföljning och konkreta åtgärder initieras.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att en utredning initieras för att skapa ett system för uppföljning av regelbrott vid Umeå universitet.
- Att Umeå universitet säkerställer att det gällande regelverket efterlevs.

2. ADMINISTRATION

2.1 ADMINISTRATIVA RUTINER

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

För att garantera studenters rättssäkerhet ska administrativa rutiner vara väl planerade och i linje med gällande regelverk. Information om utbildningsprogram och kurser samt schema och litteraturlista ska finnas tillgängligt för studenter i god tid innan kursstart. Detta är viktigt för att studenter ska kunna planera sin tid och sina studier.

I enlighet med Umeå universitets *Regler och riktlinjer för studieadministration* ska kursplan, litteraturlista och ett översiktligt schema med angivelse av obligatoriska moment samt tidsangivelse för undervisning och examination under de första fyra veckorna finnas tillgängligt minst en månad före kursens start.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Under de tre senaste verksamhetsåren kan studentkårerna se att institutioner vid Umeå universitet har svårigheter att följa reglerna som beskrivs i grundsynen ovan. Studenter får ofta tillgång till den relevanta kursinformationen, speciellt schema, för sent och det är inte ovanligt att scheman ändras under kursens gång. Detta medför stora problem för studenter, speciellt för de som har barn, bor på annan ort, jobbar vid sidan av sina studier eller läser flera kurser parallellt. Ytterligare ett problem är att nuvarande regelverk gällande scheman endast reglerar kursens fyra första veckor, och inte hela kursen.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet kontinuerligt arbetar med att stärka kunskapen gällande regelverket kring schema och kursplan.
- Att Umeå universitet reviderar *Regler och riktlinjer för studieadministration* och tillägger att ett översiktligt schema måste finnas för hela kursen senast fyra veckor innan kursstart.

2.2 KURSPLANERING

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Studenter har olika förutsättningar till att bedriva sina studier. Olika omständigheter i form av arbete, familj, barn och boendeort gör att studenter behöver veta kursens upplägg i god tid för att följaktligen kunna planera sin vardag. Detta är dessutom av särskild vikt när flera institutioner samverkar inom en kurs. Då är det av stor vikt att berörda institutioner är överens i både planering och i det pedagogiska upplägget.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Studentfall och komplikationer under pågående kurs orsakas ofta av bristfällig planering och framförallt bristfällig kommunikation lärare emellan samt mellan lärare och student. Problemen

rör allt ifrån otydliga eller felaktiga scheman och kursplaner till diffusa och inaktuella litteraturlistor. Ibland ges även olika direktiv och riktlinjer av olika lärare under samma kurs.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet säkerställer att kurser planeras väl där samtliga delaktiga är väl införstådda i kursens upplägg.

3. RÄTTSSÄKERHET

3.1 KURSPLANER

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Kursplaner ska finnas lättillgängliga och tydligt specificera kursernas innehåll, förväntade studieresultat, examinationsformer och kurslitteratur. Studenter ska enkelt kunna förstå vad de kan förvänta sig av en kurs vid Umeå universitet. Kursplaner är juridiskt bindande dokument och anger ramarna för den undervisning och examination som gäller för kursen. Det är således av stor vikt att dessa dokument är tydliga när de kommuniceras till berörda studenter såväl som till undervisande och examinerande lärare.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Studentkårerna har under de tre senaste verksamhetsåren hanterat en rad studentfall som berör problematiken kring förväntade studieresultat och bedömning. Det är vanligt förekommande att formuleringarna i kursplaner är alltför ospecifika för att studenter med enkelhet ska kunna förstå vad som förväntas av dem i både undervisning och examination. Vad gäller examination så har denna otydlighet medfört att studenter uppfattat sig orättvist och godtyckligt bedömda, och har även upplevt att examinator inte kunnat motivera den givna bedömningen.

I syfte att säkerställa en rättssäker bedömning av studenternas prestationer och att utesluta misstanke om godtycklig bedömning av examinator är det i allas intresse att tydliggöra och specificera förväntande studieresultat samt betygskriterier.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att kursplaner vid Umeå universitet tydligt specificerar förväntade studieresultat och betygskriterier.
- Att förväntade studieresultat konkretiseras och förmedlas till studenterna av examinator och kursansvariga.

3.2 EXAMINATION

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Vid examination är studenterna beroende av läraren och därför är det av största vikt att läraren själv är medveten om vad som gäller, både när det gäller rättssäkerhet och att kommunikationen med studenterna fungerar. Examination ska genomföras av lärare med goda kunskaper i hur bedömningen av studenters insatser sker och vilka regler som gäller i samband med examinationen. Examinationens innehåll och form ska dessutom vara relevant utifrån kursens förväntade studieresultat.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

I likhet med föregående studentfallsskrivelse kan vi se att uppkomna problem kring examination utgör en betydande del av studentfallen som studentkårerna hanterat de senaste tre åren. Detta område innefattar ett flertal olika problem, såsom oklarheter kring vad som är examinerande, vad som får vara obligatoriskt samt vilka studieresultat som förväntas av studenten. Grunden till dessa problem är till stor del bristande kommunikation mellan lärare och studenter. Studentkårerna ser att bristande pedagogisk planering och kommunikation tenderar att bidra till ovisshet bland studenterna. Kursens utformning ska tydligt utgå från förväntade studieresultat som därmed kan reducera denna typ av problem samt skapa tydlighet för alla inblandade parter.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att de förväntade studieresultaten ska förtydligas, kommuniceras och därmed forma kursens upplägg, innehåll och examination.
- Att Umeå universitet genomför en översyn av hur institutioner arbetar med gällande regelverk samt att kompetensutveckling på området genomförs i de fall brister uppmärksammas.

3.3 GÄLLANDE REGELVERK FÖR UPPSATSER

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Det gällande regelverket ska reglera alla examinationsformer, däribland salstentamen såväl som skriftliga inlämningsuppgifter och uppsatser. På så vis har studenter förutsättningar att på ett korrekt sätt genomföra en uppsatskurs såväl som att lärare har förutsättningar att genomföra en rättssäker handledning och bedömning av uppsatsarbeten. I kursplanen för uppsatskurser ska det tydligt framgå vad det är för tidsram för arbetet, vilken mängd handledningstid som erbjuds samt vilka möjligheter till examination och förnyad examination som en student har rätt till.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Regler för salstentamen finns tydligt specificerat i det gällande regelverket *Regler och riktlinjer för betyg och examination*. Dessvärre är reglerna och bestämmelserna gällande uppsatsarbeten och skriftliga inlämningsuppgifter i princip obefintliga. De regler för examination och förnyad examination som tillämpas på övriga kurser i utbildningen tillämpas inte på uppsatskurser. Informationen i kursplaner, rätten till handledningstid och praxis för förnyad examination skiljer sig dessutom åt på olika kurser och institutioner. Detta leder därför till obalans och ojämlikhet institutioner och studenter emellan.

Ett annat problem är att möjligheten till alternativ examinationsform sällan nyttjas. I de fall där andra studenter saknas för att kunna genomföra opponeringstillfällen eller förnyad examination har det lett till att enskilda studenter har fått vänta i flera terminer med att kunna gå upp med sin uppsats och följaktligen ta examen.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet tydliggör det gällande regelverket vid uppsatsarbeten, där studentens rätt till handledningstid, kompletteringsförfarande och förnyad examination specificeras.
- Att Umeå universitet utökar möjligheterna för förnyad examination och tillämpar alternativ examinationsform i de fall där det behövs.

3.4 VERKSAMHETSFÖRLAGD UTBILDNING

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Praktik och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) utgör viktiga moment för många studenter vid Umeå universitet. Det är av stor vikt för den enskilda studenten att informationen vid praktik/VFU-placering är tydlig, och att den är relevant i förhållande till utbildningen. Eftersom det ofta rör sig om studier förlagda på annan ort än Umeå så är det viktigt att praktiska detaljer fungerar, och har förutsättningar för att fungera, på ett smidigt och effektivt sätt. Följaktligen ställer det krav på att studenter blir tilldelade praktik/VFU-placering i god tid samt att dess struktur uppfyller de krav som kursen kräver.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Studentfallen rörande praktik/VFU har bland annat handlat om sena tilldelningar av praktik-/VFU-placeringar, i extremfallen endast någon dag innan praktik/VFU börjar. Detta kan ställa till stora bekymmer för studenten när orten är annan än Umeå och exempelvis boende måste ordnas med mycket kort varsel. Det har också framkommit att studenter blivit tilldelad handledare som har en begränsad tjänst, såsom halvtidstjänst eller liknande, vilket medför att den verksamhetsförlagda utbildningen blir bristfällig.

Ett antal klagomål gällande ersättningsnivåer för dubbelt boende vid praktik/VFU-placering har också lyfts fram till studentkårerna. Dagens ersättningsnivå räcker i många fall inte för att täcka kostnader som uppkommer i samband med praktik/VFU. Detta har i ett flertal fall lett till en hård konkurrens om de placeringar som funnits i Umeå, baserat på ekonomiska motiv. Studentkårerna anser det olyckligt att studenters privatekonomi får en avgörande betydelse för genomförandet av utbildningen.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att diskussion rörande ersättning för dubbelt boende under praktik/VFU-placering tas upp av Umeå universitet i lämpligt forum.
- Att Umeå universitet ser över rutinerna för tilldelning av praktik-/VFU-placeringar och utvärderar om detta kan utvecklas i syfte att säkerställa att besked om placering lämnas senast en månad innan praktik/VFU-perioden inleds.
- Att Umeå universitet säkerställer att tillsättare av praktik/VFU-placeringar är uppdaterade kring de lokala handledarnas tjänst.

4. UTBILDNINGSKVALITÉ

4.1 HANDLEDNING

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Handledning syftar till att stödja och vägleda studenten i dess arbete med uppsatser. Detta innefattar både att inspirera och vägleda studenten i dess arbete framåt men också att bromsa och sätta ramar för vad som är relevant för studenten att arbeta med. En god handledning präglas av tydlig och bra kommunikation mellan handledare och student såväl som mellan handledare och examinator.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

En problematik som kan ses i de senaste årens studentfall är att handledare och examinator är oense över vad som är en godkänd uppsats. Generellt ligger problemet i att handledaren beviljar studentens uppsats till slutseminarium med uppfattningen att den bör bli godkänd. När examinatorn sedan ska bedöma uppsatsen kan det visa sig att den innehåller stora brister i kvalité, ibland till och med den grundläggande forskningsfrågan. Resultatet blir att studenten måste göra omfattande ändringar i sin uppsats och i vissa fall helt ändra forskningsfrågan i sin helhet. Detta på mycket kort tid.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitets uppsatskurser och examensarbeten momentindelas för att tidigt upptäcka brister i forskningsfrågan.
- Att Umeå universitet upprättar riktlinjer för handledning i syfte att säkerställa en adekvat handledning vid uppsatsskrivande.

4.2 LÄRARES ARBETSBELASTNING

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Lärares arbetsbelastning ska ligga i rätt proportion till deras anställning och lärarna ska lägga den tid som är tilldelad för undervisning i den omfattning som deras tjänst innebär. Detta är givetvis en självklarhet men ändock en viktig fråga för att förebygga utbrändhet och stress, samt skapa god utbildningskvalité.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Flera studentfall har sin grund i att läraren inte anser sig ha tid till de uppgifter som kurser och undervisning kräver. Att scheman, kurslitteratur, rättning av tentamina och laborationsrapporter tar längre tid än de regelstadgade tre veckorna förklaras ofta av tidsbrist hos läraren. Detta leder ofta till frustration för studenter när förnyad tentamen och planering av kommande kurser försenas eller brister.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet, institutionerna och ytterst prefekterna arbetar för att säkerställa att lärares arbetsbelastning är rimlig i förhållande till deras anställning.
- Att Umeå universitet arbetar för att säkerställa att den avsatta arbetstiden som universitetsanställda har för undervisning verkligen används till detta ändamål.

5. STUDENTINFLYTANDE

5.1 KURSUTVÄRDERING

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Kursutvärderingar syftar till att fånga upp studenternas åsikter och synpunkter gällande sin utbildning. Det är således ett bra instrument för att ta tillvara studenternas perspektiv och är på så vis en viktig faktor i utvecklings- och kvalitetsarbetet i utbildningen. Dessutom ligger det i studenternas intresse att få utöva detta lagstadgade studentinflytande.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Kursutvärderingar har på flera sätt skett bristfälligt de tre senaste åren. Det är bland annat att kursutvärderingar uteblir, att resultatet inte återkopplas för studenterna, att de inte görs tillgängliga på institutionernas hemsidor samt att inga ansträngningar till förändringar görs, trots att brister påpekas. Detta är en förlorad möjlighet till utveckling av kurserna och ger även ett upphov till missnöje hos studenterna. Många studenter ser följaktligen inte syftet med kursutvärderingar, och låter därför bli att delta. Engagemanget från lärarna, såväl som från studenterna, måste sålunda öka för att kursutvärderingarna ska uppnå sitt kvalitetshöjande syfte.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet säkerställer att kursutvärderingar genomförs, återkopplas till studenterna samt publiceras på institutionernas hemsidor i enlighet med gällande regelverk.
- Att Umeå universitets alla kursansvariga tar tillvara på och uppmärksammar studenternas synpunkter samt informerar om vikten av att genomföra kursutvärderingar.

6. STUDIESOCIALA OMRÅDEN

6.1 STUDIESTÖDSLAGSTIFTNINGEN

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

En av grundstenarna i den svenska högskolemodellen är att alla ska ha möjlighet att studera. Ett sätt detta möjliggörs på är genom att alla svenska studenter har rätt till studiestöd från Centrala studiestödsnämnden (CSN). Studentkårerna anser att studiestödslagstiftningen ska vara kompatibel med hur universitet och högskolor väljer att utforma sina utbildningar.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

När CSN beslutar om studiestöd görs en bedömning av i vilken utsträckning studenten avklarat sina studier föregående termin. Lagstiftningen möjliggör dock för CSN att de, i särskilda fall, kan ta hänsyn till att studenten inte avklarat sina studier. Under de senaste åren har lagstiftningen och praxis gällande studiestöd förändrats, både vad gäller kraven för att erhålla studiestöd men också vad som anses vara särskilda skäl. En återkommande problematik vid Umeå universitet, särskilt i längre kurser om 30 högskolepoäng, är att CSN utgår från inrapporterade poäng till LADOK. Studenter som avklarat 75 % av kursen, men som inte är formellt godkända på hela kursen, bedöms vara icke-berättigade till studiestöd enligt CSN, trots att de avklarat merparten av kursen. Tidigare kunde lärare, handledare eller kursansvarig intyga till CSN att studenter avklarat 75 %, men sådana intyg godtar CSN inte längre som underlag för beslut gällande studiestödsberättigande.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet ser över möjligheterna att momentindela kurser motsvarande 15 högskolepoäng eller mer, för att eliminera ovan nämnda problematik.
- Att Umeå universitet tillskriver Utbildningsdepartementet och lyfter ovan nämnda problematik.

6.2 INTERNATIONELLA STUDENTER

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Umeå universitet ska vara ett universitet som är attraktivt för internationella studenter att studera vid. Dessutom ska dessa känna sig välkomna och trygga i Umeå. Sverige, såväl som Umeå, präglas idag av många kulturer och studentkårerna anser att studiemiljön vid Umeå universitet bör spegla hur samhället ser ut i stort.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Vad gäller internationella studenter, i synnerhet *freemovers*[2], har det vid tillfällen uppstått problem gällande visum. Om en internationell student blir sjuk, anmäler föräldraledighet eller inte klarar att genomföra sina studier i den takt eller åtagandegrad som tänkt, kan

[2] Här åsyftas internationella medborgare vilka ej omfattas av ett utbytesavtal.

Migrationsverket dra tillbaka den studerandes visum eller besluta att inte förlänga detta. Detta kan skapa negativ press på internationella studenter, som dessutom betalar för sin utbildning.

Studentkårerna anser det olyckligt att internationella studenter tvingas avbryta sin utbildning på grund av icke beviljade visum orsakade av administrativa diskrepanser.

Det är viktigt att internationella studenter får information om, och tillgång till, den hjälp som Umeå universitet erbjuder.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet ser över hur internationella studenter informeras om visum samt hur den kommunikationen kan utvecklas.

6.3 ETT UNIVERSITET FÖR ALLA

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

För att Umeå universitet ska kunna erbjuda likvärdig utbildning till alla studenter är det en förutsättning att Umeå universitet är lyhörd inför hela den heterogena studentgruppen. Studentgruppen består av personer med olika kön, genus, etnicitet, funktionshinder, ålder, ekonomiska förutsättningar samt geografiska förutsättningar; det finns ingen student som är den andra lik. Alla dessa har lika rätt till högskoleutbildning.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Den akademiska världen i Sverige upplevs inte som anpassad till den heterogena studentgruppen och högskolan har inte följt med i den demografiska och strukturella förändringen av studentgruppen. För studenter med barn uppkommer problem när salstentor eller annan verksamhet är förlagda till kvällstid eller utanför reguljär arbetstid. Detsamma gäller även studenter som studerar på distans eller är bosatta på annan ort.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet ska arbeta för att inga ordinarie salstentamen ska förläggas till kvällstid och helger.
- Att Umeå universitet tar fram en handlingsplan som ersätter *Ett inkluderande universitet - en handlingsplan för likabehandling, tillgänglighet och mångfald för studenter och anställda 2007-2010* och ser till att en sådan handlingsplan alltid finns och är aktuell.

6.4 ARBETSMILJÖ

STUDENTKÅRERNAS GRUNDSYN

Många studenter tillbringar stora delar av sin tid på universitetsområdet. Därför är det av stor vikt att studiemiljön är tillfredställande. Förutom att uppfylla den gällande arbetsmiljölagstiftningens krav säger Umeå universitets *Arbetsmiljöpolicy*, fastställd av universitetsstyrelsen 1999-06-07, dels att ”Umeå universitet skall vara en arbetsplats som präglas

av respekt för och tillit till individen samt vara säker och utvecklande för anställda och studenter" och dels att "Arbetsmiljöarbetet skall ge förutsättningar för ett positivt arbetsklimat och en god arbets- och studiemiljö". Följaktligen ska Umeå universitet skapa förutsättningar för att anställda och studenter ska må bra, trivas och känna sig trygga.

STUDENTKÅRERNAS PROBLEMBESKRIVNING

Synpunkter från studenter har inkommit om hög ljudnivå vid studieplatser, särskilt i öppna utrymmen såsom fik, korridorer och ljusgårdar. Detta ger upphov till huvudvärk och koncentrationssvårigheter för många studenter och är således ett allvarligt arbetsmiljöproblem. Studenter vid konstnärligt campus är särskilt utsatta då hög ljudnivå och öppna planlösningar orsakar detta arbetsmiljöproblem. Ytterligare problem som har en negativ inverkan på studiemiljön och undervisningen är olämpligt placerade gångstråk och lunchrum där passerande personer stör föreläsningsutrymmen och studieplatser.

Under de tre senaste verksamhetsåren har ett återkommande problem varit datorsalar. Studenter har påtalat att den tillgängliga utrustningen inte fungerar ändamålsenligt och att det lider en brist på datorer för att tillmötesgå antalet studenter. Dessutom är det ofta fler personer i datorsalarna än vad ventilationen är anpassad för, vilket orsakar otillfredsställande luftkvalité.

Flera synpunkter har inkommit om lärare som behandlat eller bemött studenter på ett olämpligt sätt. Det innefattar nedvärderande språk gentemot enskilda studenter och att lärare uttalar sig negativt och olämpligt om enskilda studenter inför andra. Denna slags problematik inbegriper säkerligen ett stort mörkertal då studenter sällan vill riskera att försättas i en potentiellt ofördelaktig situation om och när det upplevda missnöjet påpekas.

STUDENTKÅRERNAS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRD:

- Att Umeå universitet tillgodoser behovet av fler grupprum och adekvata studieplatser.
- Att Umeå universitet åtgärdar den höga ljudnivån i de korridorer och öppna studieplatser där det finns behov, exempelvis genom att placera ut ljuddämpande möbler, flyttbara väggar eller dylikt.
- Att Umeå universitet ser över datorer och ventilation i samtliga datorsalar för att upptäcka och åtgärda de problem och brister som redogörs för ovan.
- Att Umeå universitet verkar för en god stämning och respektfullt bemötande personal och studenter emellan.

Taniya Sahlström
Utbildningsbevakare Umeå studentkår

Lisa Thomas
Utbildningsbevakare Umeå naturvetar- och teknologkår

Elin Ljungström
Utbildningsbevakare Umeå Medicinska Studentkår

Frida Gidlund
Utbildningsbevakare UmPe

Alexandra Lindén
Utbildningsbevakare BetSek/HHUS

Irma Olofsson
Studiesocialt ansvarig Umeå studentkår

Tomas Olsson
Utbildningsbevakare SamSek

Patrik Wallström
Utbildningsbevakare HumSek

David Wissing
Utbildningsbevakare UmPe

Erik Sjödin
Studiesocialt ansvarig Umeå naturvetar- och teknologkår

Sebastian Olofsson
Utbildningsbevakare Umeå Medicinska Studentkår

UMEÅ STUDENTKÅR
~ Studentfackligt arbete sedan 1959 ~

Umeå Medicinska Studentkår

NTK
Umeå naturvetar- och teknolog

BILAGA 1

Då *Studentfallsskrivelsen 2010* övergick till att bli ett dokument vilket författas vart tredje år, möjliggjorde det för studentkårerna att bearbeta ett större underlag av studentfall. Detta har medfört att studentkårerna kunnat identifiera problemområden av mer strukturell och varaktig karaktär.

Sammanställningen och inordningen av underlaget har sin utgångspunkt i de kategorier av olika typer av studentärenden som Umeå universitet i samråd med studentkårerna tog fram i publikationen *Missnöjd student*. Dessa redogörs för i tabellen nedan:

Tabell 1: *Kategorier av olika typer av studentärenden*

Problemområde	Definition
Regelbrott	När en lärare, annan personal eller student handlat mot gällande regelverk som högskolelagen, högskoleförordningen eller vid Umeå universitet upprättade regler (rektorsbeslut).
Informations-problem	En konflikt mellan student/er och lärare skapad p.g.a. att informationen till studenterna är otydlig och kan tolkas på flera sätt, eller när en lärare har andra kommunikationsproblem gentemot studenter. Även vissa fall där informationen kommer sent kan föras hit.
Dåligt bemötande	Ett bemötande som av en student upplevs nonchalant, nedsättande eller kränkande (allvarliga kränkningar ska alltid utredas).
Bristande utbildningskvalité	Innehållet i examinationen överensstämmer inte med de förväntade studieresultat som presenteras i kursplanen. Examinationsformerna är inte av den kvalitet som krävs för att validiteten i examinationen ska vara tillfredsställande. Undervisningens kvalitet är inte tillräcklig. Lärarnas språkkunskaper är otillräckliga. Lokalerna möter inte upp mot vad som krävs för att undervisningen ska bli effektiv.
Bristande handläggning (Allmän förvaltningsrätt)	Tentamenssvar eller inlämningsuppgifter hanteras felaktigt eller bedöms godtyckligt. En ansökan om tillgodoräknande avslås utan motivering.
Bristande studentinflytande	Studentrepresentanter får ingen möjlighet att ge synpunkter på beslut som angår deras utbildning.

Totalt inkom 278 studentfall till studentkårerna under perioden 2010-07-01 – 2013-06-31. Studentfall är normalt sådana ärenden där en student upplever sig felaktigt bemött, där handläggningen av utbildning brister, där Umeå universitet brister i sin kommunikation till studenter eller där uppenbara regelbrott kan identifieras. Det faktiska antalet studentfall är däremot mycket större, då många ärenden kan omfatta flera studenter eller till och med hela kurser. Vidare så når inte alla studentfall kårernas utbildningsbevakare då många studenter väljer att lösa problemen på egen hand. Det antal ärenden som inkommit till studentkårerna ger ändock en fingervisning om de problem som studenter identifierat och belyst under de tre senaste läsåren.

Diagram 1: *Antal studentfall fördelat efter problemområde*[1]

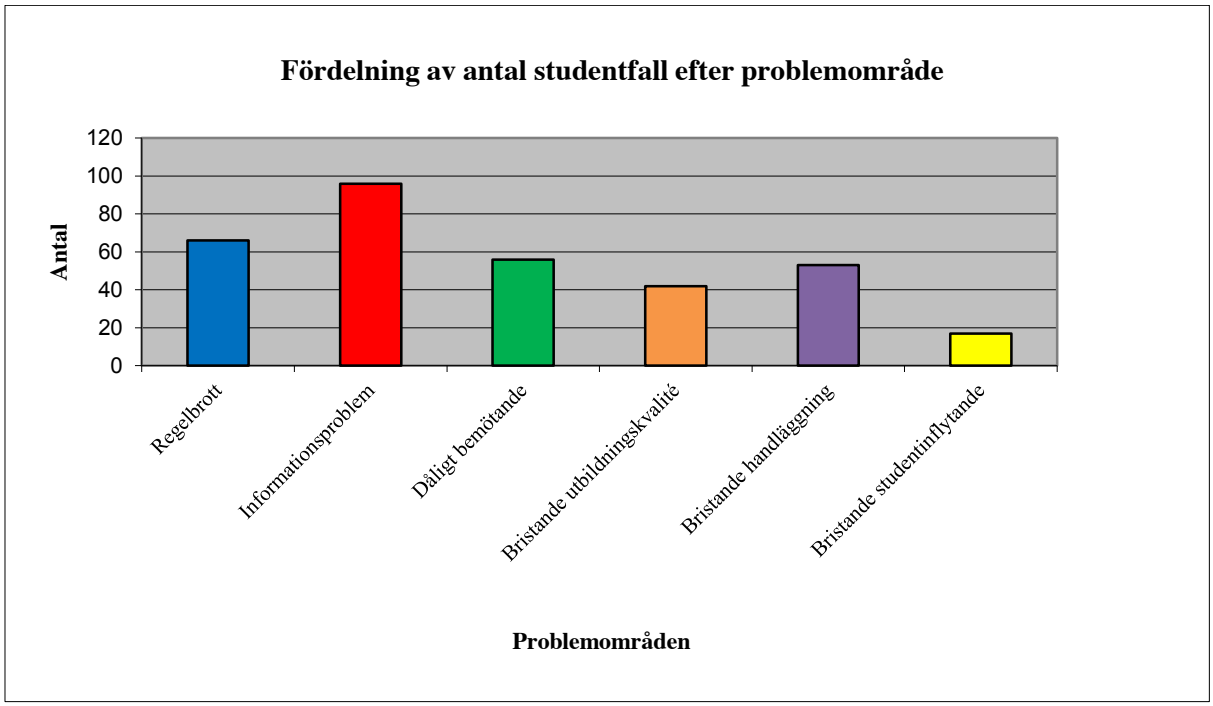

Informationsproblem förekommer i lite mer än vart tredje fall. Detta område är dock ofta nära sammankopplat med övriga kategorier. Regelbrott har kunnat identifieras i nästan vart fjärde fall och får anses mycket allvarligt då rättssäkerheten för den enskilda studenten måste anses vara central för utbildningen. I var femte studentfall upplever sig studenterna dåligt bemötta vilket är ett svårare område att bedöma då bemötande är en subjektiv upplevelse. Detta kan dock ofta vara bland de allvarligaste fallen att hantera. Nära var femte studentfall rör bristande handläggningen och där administrationen av studierna inte lever upp till de krav som kan ställas. I nästintill var sjätte studentfall anser studenterna att kvalitén på deras utbildningsprogram eller kurs har sådana brister att de måste uppmärksammas. Avslutningsvis ser en liten andel studenter brister i sina möjligheter att utöva inflytande.

[1] Ett studentfall kan falla inom flera kategorier samtidigt, om ärendet exempelvis rör informationsproblem och bristande handläggning förs statistik för det ärendet in i båda kategorierna.